

ESTUDIAR A PARTIR DELS DIVUIT

L'ESCOLA D'ADULTS DE GIRONA CELEBRA EL SEU TRENTA-CINQUÈ ANIVERSARI

Les primeres escoles d'adults van sorgir durant els anys setanta amb la voluntat d'ensenyar a llegir i escriure a qui no havia pogut aprendre'n. Aquests centres han evolucionat, i avui en dia ofereixen una formació variada i completa. Però encara queda feina per fer, i les escoles d'adults, sovint menystingudes per l'Administració, reivindiquen el seu paper com a motor social i la seva tasca educativa i formadora.

JORDI DAUSÀ MASCORT > TEXT I FOTOS

La llavor de l'actual Escola d'Adults de Girona va ser plantada el curs 1975-1976 al barri de Vila-roja, on es va començar un programa d'acció formativa destinat a les dones i promogut per l'associació de veïns. Al mateix temps, a Salt, van començar les classes nocturnes i gratuïtes per a adults. Dos anys després es va endegar la campanya «Cap barri de Girona sense Escola d'Adults», que aviat va donar fruit, i les escoles van anar estenent-se per tota la ciutat. A d'altres poblacions va haver-hi iniciatives semblants, de manera que l'any 1980 l'Administració va acceptar la validesa de les proves de graduat a les escoles que s'havien creat a Ripoll, Sant Feliu de Guíxols, Palafrugell, Olot i Blanes. A principi dels anys noranta l'Escola es va instal·lar al Centre Cultural l'Estació, que en va ser la seu central durant deu anys. L'edifici actual, a

la travessia de la Creu, ja s'ha fet petit, i alguns grups es veuen obligats a fer les classes a l'IES Vicenç Vives o al Centre Cultural la Mercè, entre d'altres llocs.

Avui l'Escola d'Adults de Girona segueix unida al teixit social de la ciutat, i manté el contacte amb nombroses entitats i amb d'altres centres de formació. Aquesta vinculació històrica amb els barris i amb les necessitats socials es fa ben palesa en el conegut caràcter reivindicatiu de l'Escola, que durant anys ha lluitat per obtenir augments del professorat, dels recursos i per una millora de l'oferta formativa. Encara es

Avui l'Escola d'Adults de Girona segueix unida al teixit social de la ciutat, mantenint el contacte amb nombroses entitats i altres centres de formació

>> **Full del Servei d'Educació Permanent dels Treballadors (SEPT) amb les adreces de les escoles de Salt i Girona (1976).**

considera que el barri és un espai fonamental a l'hora d'escolaritzar les persones novingudes. Amb aquesta mentalitat, als diferents barris de la ciutat se segueixen oferint activitats formatives.

>> *Estudiants del Grau Superior de l'Escola d'Adults de Girona.*

Per celebrar el seu trenta-cinquè aniversari, les diferents comissions han programat trenta-cinc actes que inclouen tallers, xerrades, cinefòrums, sortides, activitats esportives... La revista d'aquest curs inclourà un monogràfic amb col·laboracions de gent que, d'una manera o altra, ha ajudat a fer créixer el centre. També s'elaborarà un DVD informatiu. La traca final serà una festa al carrer.

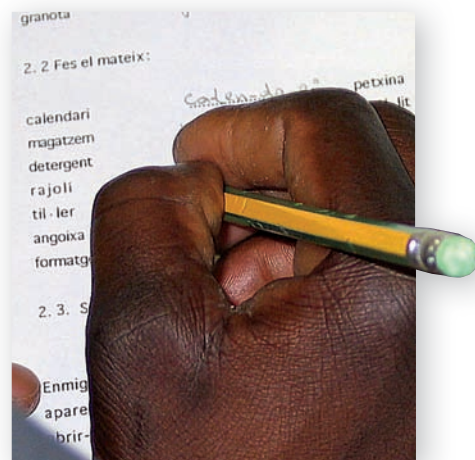
L'alumnat

A l'Escola d'Adults de Girona podem distingir quatre grans grups d'alumnes: el primer està format pels que segueixen un programa d'alfabetització en català o d'aprenentatge de la llengua per a persones ja alfabetitzades. El segon grup inclou les persones que volen obtenir el Graduat en Educació Secundària, bé per cursar altres estudis posteriors, bé perquè el necessiten per al seu lloc de treball. El tercer grup està format per persones que volen accedir a un grau mitjà, a un grau superior o a la universitat. El darrer grup és el més heterogeni, i està integrat per aquelles persones que volen aprendre idiomes

(anglès o francès) o formar-se en àmbits com ara les noves tecnologies.

En Sellam, d'origen magrebí, i la Isatu, de Gàmbia, pertanyen al grup d'alfabetització. El primer, de quaranta anys, explica que està convençut que aprendre català li obrirà moltes portes en un futur. La Isatu, cuinera en un hostel dels de tota la vida, gaudeix estudiant —enguany fa el curs de postalfabetització— i no espera treure'n cap benefici laboral immediat. «De petita no m'agradava gens, però ara m'ho passo molt bé, encara que a vegades costa compaginar-ho tot», explica en un català correctíssim. A ella li agradaria ser criminòloga, tot i que no creu que estiguem preparats per tenir criminòlegs africans.

En Sellam, d'origen magrebí, de quaranta anys, explica que està convençut que aprendre català li obrirà moltes portes en un futur

Ell no s'ho ha plantejat, però de moment vol continuar estudiant. Tots dos estan d'acord a subratllar el nivell professional i humà del professorat de l'Escola d'Adults de Girona.

En Sebastián i la Yuma pertanyen al segon i al tercer grup. Tots dos joves són a l'Escola d'Adults perquè volen accedir a graus mitjans i superiors. A la Yuma, que havia treballat molts anys d'esteticista, li agradaria estudiar alguna cosa relacionada amb la integració social. «Quan treballava a l'estètica vaig des-

cobrir que era molt bona escoltant els problemes de la gent, i això em va moure a estudiar per poder-m'hi dedicar professionalment», explica la noia. A en Sebastián, gironí d'adopció, li agradaria encaminar-se cap al món de la química i treballar de tècnic en un laboratori. Tots dos coincideixen a l'hora de dir que cal treballar molt a casa, o bé a l'aula d'au-

>> Classes al barri de Pont Major de Girona (dalt) i dues imatges de l'Escola d'Adults de Figueres (baix).

L'edifici ha quedat petit davant les necessitats creixents de la ciutat, i cada any hi ha alumnes que es queden fora

toformació que l'Escola ofereix als estudiants. «M'hi he d'implicar molt, ja que necessito bona nota per poder escollir els estudis que jo vull», diu ella. A l'hora de valorar l'Escola coincideixen amb els seus companys dels cursos d'alfabetització: el punt fort del centre és, sens dubte, el professorat. També valoren el bon ambient que hi ha entre els estudiants i les activitats que es fan fora de les aules, algunes de més acadèmiques que les altres. Quan se'ls pregunta pels punts febles també es posen d'acord: l'edifici ha quedat petit davant les necessitats creixents de la ciutat, i cada any hi ha alumnes que es queden fora.

El professorat

Alguns professors de les escoles d'adults provenen de l'ensenyament d'infants i d'adolescents, mentre que d'altres han passat tota o bona part de la seva carrera ensenyant adults. La majoria admeten que mai no s'havien plantejat treballar en una escola d'adults, i que havien estat les circumstàncies les que els hi han conduït. «No cal ser especial per treballar en un lloc com aquest —explica la Nuri Figa, llicenciada en biologia—, simplement posar-hi moltes ganes».

Tots els professors amb qui he parlat a l'hora d'escriure aquest article coincideixen quan diuen que una escola d'adults és un espai on la interacció entre persones de cultures i nacionalitats molt diferents no només és enriquidora per als alumnes, sinó que els professors també en surten beneficiats. A banda dels diferents orígens, la franja d'edat dels estudiants va dels divuit fins més enllà dels seixanta-cinc anys, amb algunes excepcions d'adolescents de setze anys. La majoria de professors es mostren motivats davant d'aquest paisatge humà, fins al punt de reconèixer que és una de les coses que més els agrada de l'Escola. «És sorprenent veure com persones amb procedències culturals tan diferents poden entendre's a la perfecció», diu Ester Mellado, que abans d'ensenyar a l'EAG havia estat mestra en una escola rural.

Els docents també es posen d'acord a l'hora de parlar del procés d'ensenyament i aprenentatge. «El professor només hi intervé de manera indirecta,

>> Xerrada sobre les revoltes al món àrab organitzada per l'Escola d'Adults de Girona.

donant pautes, animant, empenyent, facilitant, però la feina, en definitiva, la fan els alumnes», reflexiona la mestra figuerenca Lluïsa Serra.

Un dels programes més innovadors de l'Escola d'Adults de Girona és el d'alfabetització: «El català, una llengua per la igualtat». El 2006, l'equip de l'Escola va recollir el material existent, basat sobretot en les idees del pedagog brasiler Paulo Freire, per formar un corpus de coneixement perfectament sistematitzat. Aquest mètode es caracteritza per afavorir la velocitat d'aprenentatge dels alumnes, la majoria dels quals provenen de països africans. La Montserrat Agustí, amb vint-i-set anys d'experiència, és la responsable del programa, que ara vol fer extensiu a d'altres centres que s'hi mostrin interessats.

L'Escola d'Adults Maria Verdguer

La Lluïsa Serra, mestra durant tretze anys a l'Escola d'Adults Maria Verdguer, explica com la Rosalía va haver d'assistir a un programa d'alfabetització per poder cobrar una prestació econòmica de la Generalitat. Va anar-hi amb el nas una mica arrufat, però al cap de poques setmanes li va canviar l'expressió: aquell espai també li servia per socialitzar-se. A la classe de matemàtiques va aprendre a arrodonir quantitats i a calcular mentalment. De mica en mica va agafar fluïdesa amb els números. Un matí que comprava a la botiga de que-

viures del barri es va adonar, gràcies a les seves noves habilitats matemàtiques, que la caixa li havia estafat una petita quantitat de diners. Segurament havia estat fent-ho durant anys, a ella i a totes les dones gitanes del barri, que no sabien res de lletres ni de números.

L'Escola d'Adults de Figueres porta el nom d'una professora i promotora cultural figuerenca, coneguda pel seu activisme en defensa del català. Inicialment, el centre oferia cursos d'alfabetització de certificat i graduat escolar. Un dels factors que determinen el tipus d'estudiant que assisteix a les escoles d'adults són els moviments migratoris: mentre que a dia d'avui hi ha estudiants de nacionalitats molt diferents, fa vint-i-cinc anys molts alumnes de l'Escola d'Adults de Figueres

Una escola d'adults és un espai on la interacció entre persones de cultures i nacionalitats molt diferents no només és enriquidora per als alumnes, sinó que els professors també en surten beneficiats

—com també passava a l'Escola d'Adults de Girona— eren del sud d'Espanya o d'ètnia gitana.

En el seus inicis, a banda de transmetre continguts acadèmics, l'Escola organitzava cursos de sardanes, natació, tallers de ceràmica i partits de futbol. També eren freqüents les activitats de caràcter festiu. Encara avui el claustre de professors organitza diferents activitats que van de les xerrades amb escriptors per Sant Jordi fins a visites al castell de Sant Ferran sense oblidar-se, és clar, del Museu Dalí.

En un pla purament acadèmic, l'Escola té una oferta estructurada d'una forma semblant a l'Escola de Girona. També comparteixen problemàtica: el curs 2010-2011 hi havia 327 alumnes matriculats i 516 en llista d'espera, 170 dels quals van ser destinats a estudiar a l'Institut Obert de Catalunya perquè poguessin obtenir una titulació bàsica. El problema s'arreglaria amb un increment de la plantilla del professorat, cosa que amb l'actual panorama econòmic sembla força difícil. De fet, l'augment de l'atur ha disparat la matriculació en moltes escoles d'adults que, paradoxalment, veuen congelada la seva plantilla, de manera que es veuen incapaces de reaccionar davant de la demanda creixent de places.

Jordi Dausà Mascort
és mestre i escriptor.